

Pacte Nacional per la Llengua

Proposta de la Coordinadora d'estudis Universitaris de Filologia Catalana.

Un repte molt important actualment per a la llengua catalana és aconseguir una millor qualitat en la docència del català que es porta a terme en els centres públics de secundària. Per diverses circumstàncies, en els darrers anys han entrat en el sistema un gran nombre de professors de català sense cap filtre que garanteixi una competència mínima en la matèria que han d'ensenyar. Molts dels professors que s'han incorporat —i se segueixen incorporant— a la docència de llengua catalana no provenen dels graus de filologia catalana, i el sistema (el departament d'educació de la Generalitat de Catalunya) no ha volgut establir mecanismes efectius de verificació dels coneixements d'aquests professors, cosa que està derivant en una davallada de l'exigència, una banalització de la matèria i una incapacitat, cada vegada més estesa, per respondre adequadament als reptes que planteja l'atenció d'alumnat que no és catalanoparlant habitual. Creiem que la situació és ja una emergència nacional, i que es pot resoldre, si hi ha voluntat política, amb unes poques mesures concretes:

1) Aturar l'ús abusiu i indegut de les certificacions de nivell lingüístic que emet la secretaria de Política Lingüística, que en aquests moments la mateixa administració de la Generalitat —el departament d'Educació— està utilitzant com si capacitessin per a l'ensenyament de la llengua. El nivell C2, d'acord amb allò que estableix el Marc Comú Europeu de Referència, seveix per acreditar la capacitat d'expressar-se correctament en una llengua (en principi, que no és la materna), però no avalua pas els coneixements lingüístics i meta-lingüístics en aquella llengua —ni, per descomptat, els literaris. Tindria tot el sentit que s'exigís el C2 per ser professor de qualsevol matèria en el sistema educatiu, però no, precisament, per ser professor de català.

2) Establir una formació complementària en els continguts curriculars bàsics de llengua i de literatura catalana que sigui obligatòria per als futurs professors que no poden acreditar aquesta formació en els seus respectius graus de procedència. Aquesta formació hauria de ser un requisit indispensable —no pas sols un “mèrit”— i els departaments de filologia catalana haurien de participar en l'establiment d'aquests continguts bàsics, en la determinació de qui

els té i qui no, i en la impartició de la formació, que hauria de constar almenys de 60 crèdits (cal tenir en compte que un grau, que en teoria és el que capacita per a ser professor de qualsevol matèria a secundària en té 240, i que es considera necessari un màster, també de 60 crèdits, per poder exercir de professor amb garanties).

3) Organitzar, a partir de la formació esmentada, un programa de reciclatge dels professors de català que ara ja són dins el sistema, i que en força casos no van estudiar mai cap assignatura de català més enllà del que van aprendre'n quan ells mateixos feien batxillerat.

4) Malgrat que fa poc s'ha aconseguit, després d'una llarga reivindicació, que els graduats en filologia tinguin prioritat a l'hora d'accedir al màster de professorat de secundària, caldria separar les especialitats de llengua catalana i de llengua espanyola en aquest màster —es van ajuntar, incomprendiblement, per voluntat específica del departament d'Universitats, cap decret estatal no hi obliga—, cosa que permetria donar als futurs docents orientacions molt més ajustades a la realitat concreta amb què hauran de treballar. No és el mateix ensenyar català que ensenyar castellà, per la simple raó que no és el mateix ensenyar a algú la llengua que ja parla o ensenyar-li una llengua que no coneix. La realitat sociolingüística actual de Catalunya, com és públicament sabut, marca que tothom coneix el castellà, i que hi ha molts joves, en canvi, que són dins el sistema educatiu sense conèixer el català, o amb un coneixement molt deficient. Si hi hagués un màster específic de professor de català —com n'hi ha un per als professors de matemàtiques—, que podria ser interuniversitari, es comptaria amb una eina molt més efectiva per a la formació dels nous professors.

Aquestes propostes, com ja s'ha dit, són absolutament plausibles i estan a l'abast, perquè només depenen d'ella, de la mateixa administració que diu tenir l'encàrrec de vetllar per la salut de la llengua catalana i que impulsa aquest fòrum. En aquest punt que tractem, s'estan fent passar, des de fa massa temps, interessos gremials o corporatius per sobre de l'interès general per la qualitat en l'ensenyament de la llengua. Les greus conseqüències d'aquesta situació en un futur molt immediat seran responsabilitat, sobretot, de la mateixa generalitat de Catalunya.